

Q.P. Code : 20040

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions carry equal marks.
 2. All questions are compulsory.
 3. Figures to the right indicate full marks to a sub questions.

- Q. 1 Attempt any two of the following.
- A) Discuss the Emergency Power of the center and state. (10)
 - B) Explain the recommendation of Sarkaria Commission. (10)
 - C) Explain the changing nature of relation between center and state. (10)
- Q. 2 Attempt any two of the following.
- A) Define political party. Explain the features of political parties in India. (10)
 - B) Explain the meaning of regional political parties. Review the role of regional parties in Indian politics. (10)
 - C) What are the reasons for the improving performance of BJP in the recent past? (10)
- Q. 3 Attempt any two of the following.
- A) Explain the provision of Reservation In Indian constitution. (10)
 - B) Discuss the nature of communalism in India. (10)
 - C) What efforts should be taken to increase women's participation in Indian politics? (10)
- Q. 4 Attempt any two of the following.
- A) Write a note on the causes and effects of insurgency in India. (10)
 - B) Briefly discuss on criminalization of politics in India? (10)
 - C) Discuss on 'India's Strategy to Fight Global Terrorism'. (10)
- Q. 5 Attempt any two of the following.
- A) What are the effects of criminalization of politics? (10)
 - B) Write briefly on Shivsena. (10)
 - C) Elaborate the financial relation between the center and state. (10)

[वेळ: तीन तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
2. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) केंद्र व राज्य यांतील आणीबाणी विषयक अधिकारांची चर्चा करा. (१०)
ब) सरकारीया आयोगाच्या शिफारशी स्पष्ट करा. (१०)
क) केंद्र राज्य संबधाचे बदलते स्वरूप स्पष्ट करा. (१०)

प्र. २ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) राजकीय पक्षाची व्याख्या लिहा. भारतातील राजकीय पक्षाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१०)
ब) प्रादेशिक पक्षाचा अर्थ स्पष्ट करा? भारतीय राजकारणातील प्रादेशिक पक्षाची भूमिका स्पष्ट करा. (१०)
क) नजीकच्या गतकाळात भाजपच्या सुधारत चाललेल्या कामगिरीची कारणे काय आहेत? (१०)

प्र. ३ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भारतीय राज्यघटनेतील आरक्षणविषयी तरतुदी स्पष्ट करा. (१०)
ब) भारतातील जमातवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा. (१०)
क) भारतीय राजकारणात महिलांचा सहभाग वाढविण्यासाठी कोणते उपाय योजायला हवेत. (१०)

प्र. ४ कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) भारतातील फुटीरतावादाची कारणे आणि परिणाम यांवर टिपण लिहा. (१०)
ब) भारतीय राजकारणातील गुन्हेगारीकरण यावर विस्तृत चर्चा करा. (१०)
क) चर्चा करा –“जागतिक दहशतवादा विरोधात लढण्यासाठी भारताचे डावपेच”. (१०)

Q. 5 कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) राजकीय गुन्हेगारी करणाचे परिणाम कोणते आहेत. (१०)
ब) शिवसेना यावर सविस्तर लिहा. (१०)
क) केंद्र व राज्य यांतील आर्थिक संबंध विशद करा. (१०)
